

DECIZIE

01 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători:

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând recursul depus de Alexei Chircu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Chircu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii, obligarea inițierii procedurii disciplinare,
împotriva încheierii din 29 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea,

c o n s t a t ă :

La 16 martie 2023, Chircu Alexei, a înaintat la Curtea de Apel Chișinău acțiune împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, cu privire la anularea hotărârii nr.1-279/2022 din 16 decembrie 2022, obligarea inițierii procedurii disciplinare în privința adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, șef adjunct interimar al Oficiului Rîșcani, Angela Pleșca.

Întru susținerea acțiunii înaintate, reclamantul a relatat că, în intervalul anilor 2017-2022, acesta a înaintat organelor de poliție și procuratură mai multe plângeri penale în care solicita pornirea urmăririi penale pe acțiunile mai multor factori de decizie care au avut atribuții la procesul de înstrăinare a apartamentelor din blocul din str. Ceucari, nr.11/1, mun. Chișinău.

În opinia reclamantului, plângerile sale au fost examinate superficial, fiind lăsate fără examinare perioade îndelungate. Deși petiționarul de fiecare dată a insistat că în baza plângerilor sale să fie începută urmărirea penală, procurorii din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Râșcani, au adoptat neîntemeiat ordonanțe de refuz în începerea urmăririi penale, iar procurorul ierarhic superior, Angela Pleșca, nu a luat în considerare argumentele invocate în plângerile depuse împotriva ordonanțelor de refuz în începerea urmăririi penale și, în mod abuziv - în opinia autorului sesizării, a adoptat soluții (ordonanțe) privind respingerea plângerilor ca neîntemeiate.

Prin încheierea din 29 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Alexei Chircu împotriva Consiliului

Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii, obligarea inițierii procedurii disciplinare.

Nefiind de acord cu încheierea din 29 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, la 18 august 2023, Alexei Chircu a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată, nefiind adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural, fiind bazată pe aprecierea eronată și incompletă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Completul Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Alexei Chircu la data de 18 august 2023 este în termen, având în vedere că încheierea contestată emisă la 29 mai 2023 a fost notificată recurentului la 07 august 2023, conform avizului de recepție. (f.d.50)

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acestora.

Studiind materialele dosarului, completul Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 29 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie prin care respinge recursul.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul constată că prin decizia Inspecției procurorilor din 27 iunie 2022 s-a încetat procedura disciplinară în privința adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef adjunct interimar al Oficiului Rîșcani, Angela Pleșca din motivul neidentificării temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară

Prin hotărârea nr.3-103/22 din 09 septembrie 2022 a Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, a fost respinsă contestația depusă de Alexei Chircu împotriva deciziei din 27 iunie 2022 a Inspecției procurorilor a Procuraturii Generale.

Nefiind de acord cu hotărârea nr.3-103/22 din 09 septembrie 2022 a Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, Alexei Chircu a depus contestație la Consiliul Superior al Procurorilor.

Prin hotărârea nr.1-279/2022 din 16 decembrie 2022, Consiliul Superior al Procurorilor, a respins contestația lui Alexei Chircu împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-103/2022 din 09.09.2022.

Prin urmare, nefiind de acord cu cele întreprinse, la 16 martie 2023, Chircu Alexei, a înaintat la Curtea de Apel Chișinău acțiune împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, cu privire la anularea hotărârii nr.1-279/2022 din 16 decembrie 2022, obligarea inițierii procedurii disciplinare în privința adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, șef adjunct interimar al Oficiului Rîșcani, Angela Pleșca.

Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, prin încheierea din 29 mai 2023 a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Alexei Chircu.

În susținerea acestei concluzii Curtea de Apel Chișinău, ca instanța de fond, a reținut că Alexei Chircu, în acțiunea de contencios administrativ, nu a indicat expres vreun drept personal vătămat prin actul administrativ contestat, or, prin adoptarea hotărârii nr.1-279/2022 din 16 decembrie 2022, Consiliul Superior al Procurorilor, nu i-a fost încălcat careva drepturi sau libertăți personale. Or, după cum rezultă din art.17 Cod administrativ, actele administrative urmează a fi contestate de persoanele interesate cărora nemijlocit le sunt încălcate careva drepturi și libertăți prevăzute prin lege.

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Articolul 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Prin urmare, unul din elementele definiției ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art.10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a

produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ garantează controlul judecătoresc al activității administrative și stipulează că acesta nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Sub acest aspect completul relevă că prevederile articolului 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ urmează a fi aplicate în corespundere cu dispozițiile articolelor 17, 20 și 39 din Codul administrativ.

Instanța de recurs menționează, că sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane, ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

Astfel, pentru a pune pe rol o acțiune în contenciosul administrativ, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor condiții de formă și conținut, precum ar fi: respectarea competenței jurisdicționale, existența capacității procesuale, revendicarea unui drept încălcat, etc.

La caz, reclamantul Alexei Chircu solicitând anularea hotărârii nr.1-279/2022 din 16 decembrie 2022, obligarea inițierii procedurii disciplinare în privința adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef adjunct interimar al Oficiului Rîșcani, Angela Pleșca, nu a indicat, prin prisma art. 17 din Codul administrativ, care drepturi sau interese legitime ale sale au fost încălcate.

Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține la caz și prevederile art.49 alin.(1) lit. a) și alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, după finalizarea verificării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, inspectorul emite decizii motivate de încetare a procedurii disciplinare, dacă nu identifică niciun temei de tragere la răspundere disciplinară. Decizia de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de către autorul sesizării la Colegiul de disciplină și etică în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării acesteia.

În accepțiunea art.51 alin.(1) lit. d) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, după examinarea cauzei disciplinare, Colegiul de disciplină și etică adoptă una din următoarele hotărâri: privind încetarea procedurii disciplinare, în cazul în care nu a fost comisă o abatere disciplinară.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că, Inspekția procurorilor și Colegiul disciplinar ca organe specializate ale Consiliului Superior al Procurorilor, activează independent și exercită atribuții quasi-judiciare. Întrucât examinarea sesizărilor se poate finaliza cu aplicarea unei sancțiuni disciplinare în privința unui procuror independent și inamovibil, în activitatea de înfăptuire a justiției a căruia sunt interzise orice fel de imixțiuni, atât Inspekția Judiciară cât și Colegiul disciplinar activează ca un „tribunal”.

Or, prin hotărârea nr.3-103/22 din 09.09.2022 Colegiul disciplinar și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor i s-a explicat lui Alexei Chircu că, în cadrul examinării sesizării s-a stabilit că, motivele invocate de autor nu reprezintă fapte ce ar

putea constitui abateri disciplinare în acțiunile procurorului vizat, iar decizia Inspecției judiciare emisă pe marginea sesizării asupra acțiunilor procurorului este întemeiată.

În acest context, prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1- 279/2022 din 16 decembrie 2022 „Cu privire la examinarea contestației depuse de Alexei Chircu împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-103/2022 din 09.09.2022, s-a respins contestația depusă de către Alexei Chircu împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nr. 3- 103/2022 din 09.09.2022.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție indică că normele legale citate supra interzic un contencios obiectiv de legalitate și denotă opțiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv, implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al societății reclamante, astfel încât pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ este necesar revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al lui Alexei Chircu.

Prin urmare, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul articolelor 17, 39 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse drepturile prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare *actio popularis*.

În acest sens este relevantă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănuieli sau conjuncturi [Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene(cererea nr. 45572/00)].

Curtea a subliniat că în Convenție nu este prevăzută posibilitatea de a angaja o *actio popularis* în scopul interpretării drepturilor recunoscute în Convenție; aceasta nu autorizează nici persoanele particulare să se plângă în legătură cu o dispoziție de drept intern doar pentru că aceștia consideră, fără să fi suportat în mod direct efectele, că dispoziția respectivă încalcă Convenția (Aksu împotriva Turciei, Burden împotriva Regatului Unit).

Astfel, un act administrativ poate fi anulat numai dacă și cu condiția de a se dovedi că a produs lui Dumitru Spataru o vătămare într-un drept, ori într-un interes legitim, potrivit art. 17 din Codul administrativ, care consacră contenciosul subiectiv. Instanța sesizată de contencios administrativ trebuie să verifice dacă prin actul administrativ care face obiectul acțiunii s-a adus atingere unei situații juridice subiective.

Din analiza cererii de chemare în judecată depusă de către Alexei Chircu nu se desprinde dreptul subiectiv pretins a fi încălcat prin prisma art.17 din Codul administrativ. Revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al recurentului reprezintă o condiție obligatorie pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul de admisibilitate.

În contextul celor relatate completul Curții Supreme de Justiție reține că acțiunea înaintată de Alexei Chircu, nu răspunde exigențelor de admisibilitate, motiv din care urmează a fi declarată inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că soluția emisă prin încheierea din data de 29 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău este corectă, completul Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de către Alexei Chircu.

În corespundere cu art. 193, art. 241, art. 243, alin. (1), lit. b), alin. (2) și alin. (3) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Alexei Chircu.

Se menține încheierea din 29 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Chircu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii, obligarea inițierii procedurii disciplinare.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni